

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt IX. Quantopere excesserit Brentius studio submouendis
Ecclesiasticas leges.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](#)

CAPUT IX.

*Quantopere excesserit Brentius studio submouendi
Ecclesiasticas leges.*

Sed Brentius contra leges Ecclesiasticas usque
ad insaniit, modumq. omnē, dum eas submoue-
re conatur, excessit; ut quo validius eas refringeret, nō
dubitatis afferere, Christum ipsum nullas leges con-
didisse: neque verò ea gratia venisse in hūc mundum.
[Christus, inquit, nō venit in hunc mundum ut Legis-
lator, & ut externus Monarcha. Cùm rogaretur ut he-
reditatem inter fratres diuideret, ait: *Quis me consti-
tuit Iudicem?* Et aliás: *Filius hominis non venit ut sibi
ministraretur, sed ut ipse ministraret.* Quare Christus,
inquit, non venit in hunc mundum ut nouas leges, &
nouas politias institueret: sed venit ut Euangeliū de-
remissione peccatorum prædicaret, ac moreretur pro-
pter delicta nostra, & resurgeret propter iustificatio-
nem nostri. Eodem modo misit Christus A postolos
suos in hunc mundum, non ut Legislator, non ut
instauratores nouarum politiarum, sed ut ministros
Euangelij. Sicut me, inquiens, misit Pater, ita & ego
mitto vos. Et: *Ite in vniuersum mundum, & prædicate
Euangeliū omni creaturæ.* Ex his vide quid conclu-
dat: Quare, inquit, quanto magis Romanus Pontifex
gloriat se successorem Apostolorum, & Vicarium
Christi, tanto minorem habet auctoritatem conden-
darum nouarum legū.] Imo verò, inquā, si successor
est Apostolorum & Christi vicarius, ut maximè est;
properata habet auctoritatem nouas condendi leges,
sicut illi habuerunt. Quid enim absurdius, quam
Christum negare cum hac auctoritate missum in ter-
ras? Nonne ille, veteribus abrogatis Mosaicę Legis in-
stitutis, noua sufficit, quę à populo Christiano perpe-

*Luca 1:32
Matth. 10:2*

tua obseruatione tenerentur? An non veteri Paschae
remoto, nouum deinceps iussit offerri, quale in cœno
ipse ad similitudinem Melchisedech obtulerat, cùm
præcipiens, legemque ferēs, dixit: Hoc facite in mea
cōmemorationē? Quis etiam alius legem eā condicē
quæ omnibus iis qui salvi esse vēlīnt, baptismi suscep-
tiōni necessitatē facit? nullus profectō nisi ipse, ha-
dixit, hoc instituit: Nisi quis renatus fuerit ex aqua
Spiritū sancto, non potest intrare regnum Dei. Iam
ea quæ ad matrimonium spectabant, quis eius au-
ritate neget ad primam institutionem esse reuocata?
velut ne sit nisi unius cum una; ne quamlibet obces-
sam, sed ob fornicationem duntaxat, diuortium fi-
ne alia, si ob fornicationē dimissa fuerit, ducatur vnu-
Ego, inquit, dico vobis, quia omnis qui dimis-
vxorem suam, excepta fornicationis causa, facit eti-
mœchari; & qui dimissam duxerit, adulterat. Denique
cūm alios quidem Apostolos, alios autem Euange-
stas instituerit, alios Pastores atque Doctores, hisq;
vnum præfecerit supremum Pastorē in terris, a qua
cæteri confirmarentur; & hæc quidē ob eum finem
non essemus tanquā paruuli fluctuantes, & circu-
remur omni vento doctrinæ, in nequitia & astutia
minū: nonne tibi videtur politiā in sua ciuitate san-
Hierusalem nouā instituisse? Nonne ipse est, qui su-
Ecclesiam ædificauit super petram? nonne ei præ-
ea dedit fundamēta duodecim, portasque duodecim
quibus inscripta essent nomina duodecim Apostol-
rum? Quid verò mirum, si noua in Ecclesia sua fac-
ret omnia, quem dederat Pater caput super omnes
Ecclesiam? quem constituerat Regem in monte Ia-
ceto suo? Quod si vti missus ipse est, ita suos discipulos
in mundum misit vniuersum, profectō eos magna
structos potestate, non nudo ministerio euangelizandi,
misit: omninoque eos & leges ferendi, quæ p-

tempore vñsi esse viderentur, & pœnis inobedientes
coercēdi auctoritate donauit. Quorum alterū signifi-
cat Paulus, cùm ait: In prōptu habētes vñcisci omnem ^{2. Cor. 10.1}
inobediētiam, cùm impleta fuerit vestra obediētia. &
rūsum: Prædixi, & prædico ut præsens vobis, & nunc ^{2. Cor. 13.}
absens iis qui antè peccauerunt, & cæteris omnibus;
quoniā si venero iterum, non parcam, & Vultis in vir-
gaveniam ad vos? & Si is qui frater nominatur inter ^{1. Cor. 4.6}
vos, est fornicator, aut auarus, aut idolis seruiens, aut
maledic Peace, aut ebriosus, aut rapax, cum eiusmodi nec
cibū sumere. De altero verò scriptum est, quia Pau-
lus confirmans Ecclesiás, iubebat custodiri præcepta
Apostolorum & Seniorum, in quibus erat illud: Vi- ^{Act. 15.}
sum est Spiritui sancto & nobis, nihil vñtrā imponere
vobis oneris, quām hæc necessaria, vt abstineatis ab
immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato. &
alia quæ suprà memorauimus. Et ministrare quidem
venerat Christus; quia non sua commoda, sed nostram
salutem venerat quæ siturus. sed si Dominus non fuisset,
præcipiendi quod vellet potestatem habens, non
hoc de se discipulorum approbasset iudicium: Vocatis
me Magister & Domine, & bene dicitis; sum etenim,
Sic se quoque, eius exemplo, ministros exhibuere di-
scipuli, non potestatem ostentantes, non gloriā, non
honores, non pompas sibi è subditis petentes, sed eo-
rum utilitatibus inuigilantes. Quis autem nescit, non
illum voluisse videri externum seculi Monarcham,
temporalia tractantem atque moderatēm? Non enim
erat regnum eius de hoc mundo. Quod si fuisset, mi-
nistris armatis incessanter stipatus, ad terrorem incu-
tiendum; illique pro eo decertassent, ne Iudæis in po-
testatē tradiceretur. Sed erat tamen Ecclesiæ suæ Caput,
Rex, Sponsus ac Dominus: quæ omnia ridiculū est in
eoponere sine auctoritate præcipiendi atque coercen-
di. Porrò si Pontifices & Episcopi in locum Aposto-
lorum

lorum successerunt, si Christi in terris iidem vices gerunt, profectò leges quoque ferendi, & coercendi potestatem habent. Ex quo perspicitur, ea ipsa qua exentiad veritatem Brentius comparauerat, ad eadem constituendam misericordia conductere; per eadem quippe vestigia Ratiocinationum ingredientes, h confirmamus, quod ille frustra infirmare conatur.

CAPUT X.

Quatenus ad ea quæ fidei sunt & morum, Scriptura sancta Canon sufficiat.

VT igitur articulos fidei condere Ecclesia, in leges morum potest. Alterū, quo aduersus quæ heres insurgentes, fidelium animi, distinctione plenaq; rerum credendarum explicatione muniantur. Alterū verò ut in officio pietatis & virtutis continetur populus Christianus, legum disciplina quæ voluntate. Sed legum non eadem omnino quæ fideli ratione hæc enim noua esse non potest: illis subinde novissimum opus. Nec præscribit unquam Ecclesia tanquam credendum, quod vel simpliciter creditum antea non sed quod fieri non necesse fuerit prius, id iustis addita causis interdum præcipit faciendum. Equidem sufficere aliquousque fateor quæ scripta sunt, videbetur, quas obseruare solas necesse sit: sed ut præ multa explicatè posita præcepta vivendi, etiā morum sanctissimorum, & optimarum principia legum, illiteris credantur comprehensa teneri. Nam quemadmodum ad ea quæ fidei sunt cognoscenda, Christiano diuina scriptura sufficit: non quod quæcumque credenda sint, in ea sigillatim & expressè posita legantur, sed quod & eiusmodi multa complectatur, & insuper Ecclesiæ demonstrat auctoritatem, cui credendum so-